

“Yosh tadqiqotchilar va talabalar ilmiy faoliyatida innovatsiya, integratsiya va zamonaviy ta’lim muammolari: nazariya va amaliyot” mavzusidagi Respublika ilmiy-amaliy anjuman materiallari to’plami. I son (2026-yil, 1-aprel)

MAKTABLARDA TA’LIM SIFATINI OSHIRISH, PEDAGOG-KADRLARNING BILIMI VA MALAKASINI XALQARO DARAJAGA OLIB CHIQISH

G‘ulomjonov Muhammadsodiq Murodjon o‘g‘li

Namangan davlat pedagogika instituti

Pedagogika yo‘nalishi 1-bosqich talabasi

E-mail: murodjonovich348@email.com

Tel: +998946521605

Ilmiy rahbar: Falsafiy va tarixiy fanlar kafedrası katta o‘qituvchisi

B.A.Tillayev

<https://doi.org/10.5281/zenodo.19453926>

***Anotatsiya:** Maqola maktablarda ta’lim sifatini oshirish va pedagog-kadrlarning bilim hamda malakasini xalqaro standartlar darajasiga olib chiqishning amaliy va nazariy jihatlarini o‘rganadi. Ta’lim sifati bugungi kunda nafaqat ichki ta’lim tizimi rivoji, balki mamlakatning iqtisodiy va ijtimoiy barqarorligiga ham bevosita ta’sir ko‘rsatadi. Maqolada pedagoglarning kasbiy rivojlanishi, metodik tayyorgarligi, innovatsion texnologiyalarni joriy etish yo‘llari va xalqaro tajribani o‘zlashtirishning samarali strategiyalari tahlil qilinadi. Shuningdek, maktablarda sifatli ta’limni ta’minlash uchun zarur bo‘lgan institutsional va tashkiliy shart-sharoitlar ham ko‘rib chiqiladi.*

***Kalit so‘zlar:** Ta’lim sifati, pedagog-kadrlar malakasi, xalqaro standartlar, innovatsion ta’lim texnologiyalari, kasbiy rivojlanish, maktab ta’limi, pedagogik strategiya.*

***Annotation:** The article studies the practical and theoretical aspects of improving the quality of education in schools and bringing the knowledge and qualifications of pedagogical staff to the level of international standards. Today, the quality of education not only influences the development of the internal education system but also has a direct impact on the economic and social stability of a country. The article analyzes the professional development of teachers, their methodological preparation, ways of implementing innovative technologies, and effective strategies for adopting international experience. It also examines the institutional and organizational conditions necessary to ensure high-quality education in schools.*

***Keywords:** Quality of education, teacher qualification, international standards, innovative educational technologies, professional development, school education, pedagogical strategy.*

***Аннотация:** В статье исследуются практические и теоретические аспекты повышения качества школьного образования и доведения знаний и квалификации*

“Yosh tadqiqotchilar va talabalar ilmiy faoliyatida innovatsiya, integratsiya va zamonaviy ta’lim muammolari: nazariya va amaliyot” mavzusidagi Respublika ilmiy-amaliy anjuman materiallari to’plami. I son (2026-yil, 1-aprel)

педагогических кадров до уровня международных стандартов. Качество образования сегодня напрямую влияет не только на развитие внутренней системы обучения, но и на экономическую и социальную стабильность страны. В работе анализируются пути профессионального развития педагогов, их методическая подготовка, способы внедрения инновационных технологий и эффективные стратегии освоения международного опыта. Также рассматриваются институциональные и организационные условия, необходимые для обеспечения качественного образования в школах.

***Ключевые слова:** Качество образования, квалификация учителя, международные стандарты, инновационные образовательные технологии, профессиональное развитие, школьное образование, педагогическая стратегия.*

Kirish

Ta’lim sifati bugungi kunda nafaqat maktab tizimining samaradorligini, balki jamiyatning global raqobatbardoshligini belgilovchi **asosiy ko’rsatkichga** aylandi. O‘zbekiston sharoitida ta’lim sifati oshirish hamda pedagog-kadrlarning bilim va malakasini xalqaro darajaga olib chiqish milliy ta’lim siyosatining strategik vazifalaridan biridir. Bu jarayonda pedagoglarning kasbiy kompetensiyasi, zamonaviy pedagogik metodlar hamda innovatsion yondashuvlar **to’g’ridan-to’g’ri ta’lim sifati bilan bog’liq** bo’lib, ularni mustahkamlash orqali ta’lim samaradorligini oshirish mumkin. Qahramon Shukrullayev ta’lim sifati boshqarishning asosiy omillari sifatida mazmun, metod, baholash tizimi hamda kompetensiyalarni belgilaydi, bu esa pedagoglarning professional faoliyatini zamonaviy talablarga moslashtirish zaruratini ko’rsatadi[1]. Shuningdek, malaka oshirishning samarali usullari ustida olib borilgan tadqiqotlar pedagoglarning o‘z metodik yondashuvlarini doimiy tahlil qilish va takomillashtirish orqali ta’lim jarayonini sifatli boshqarish imkonini beradi. Bu esa natijada o‘quvchilarning chuqur bilimga ega bo‘lishiga xizmat qiladi. Xalqaro va milliy tajribalar pedagogik kompetensiyani doimiy yangilab borishni taqozo etadi. O‘zbekiston sharoitida reflektiv o‘qitish amaliyoti o‘qituvchilarga o‘z faoliyatini baholash va rivojlantirishga yo‘l ochadi, bu esa samarali ta’lim jarayonini yaratishda muhim rol o‘ynaydi. Shu sababli ta’lim sifati va pedagog malakasini oshirish masalalari tadqiqotning markaziy mavzusiga aylanib, ularni tizimli yondashuv orqali xalqaro standartlarga moslashtirish zarurligi qat’iy ko’rsatib qo‘yildi.

Asosiy qism

Maktablarda ta’lim sifati va pedagog-kadrlarning kasbiy malakasini oshirish masalalari bugungi ta’lim siyosatining eng muhim yo‘nalishlaridan biri hisoblanadi. Mamlakatimizda ta’lim sifati faqat o‘quv dasturlarining mazmuni yoki infratuzilma bilan chegaralanmaydi – samarali

“Yosh tadqiqotchilar va talabalar ilmiy faoliyatida innovatsiya, integratsiya va zamonaviy ta’lim muammolari: nazariya va amaliyot” mavzusidagi Respublika ilmiy-amaliy anjuman materiallari to’plami. I son (2026-yil, 1-aprel)

o’qituvchining kompetensiyalari, ularning pedagogik metodik yondashuvi va innovatsiyalarni qo’llash qobiliyati ham asosiy omil sifatida qaralmoqda. Ilmiy tadqiqotlar shuni ko’rsatadiki, pedagoglarning professional salohiyati va kompetensiyasi ta’lim sifatini barqaror oshirishda hal qiluvchi rol o’ynaydi. Pedagogik kompetensiya tushunchasi zamonaviy ta’limda juda keng tushuniladi. Bu faqat nazariy bilimlar emas, balki amaliy ko’nikmalar, didaktik yondashuvlar, kommunikatsion madaniyat va innovatsion texnologiyalarni o’zlashtirishni o’z ichiga oladi. Zoitova Sh.Aning ta’kidlashicha, pedagogik kompetensiya – bu o’qituvchining kasbiy faoliyatini samarali amalga oshirish uchun zarur bo’lgan bilim, ko’nikma va malakalar majmuasidir, bu esa ta’lim sifatini oshirishning asosiy sharti hisoblanadi[2]. Uning izohicha, pedagogik kompetensiyaning tarkibiy qismlari muayyan mantiqiy tizimda integratsiyalashgan bo’lib, ularni shakllantirish o’quvchilarning natijaviy o’sishiga bevosita ta’sir qiladi. Ta’lim sifati va pedagog malakasini oshirish o’rtasidagi bog’liqlikni ilmiy asoslashda Yuldashevning tadqiqoti katta ahamiyatga ega. U pedagoglar malakasini ta’lim sifatini oshirishning muhim elementi deb ataydi va ularning yaratuvchanlik qobiliyati, shaxsiy pedagogik strategiyalari hamda metodik tayyorgarligini uzluksiz rivojlantirish orqali ta’lim jarayonining samaradorligini oshirish mumkinligini ta’kidlaydi. Bu yondashuv maktab ta’limi sifatini nafaqat ichki indikatorlar orqali baholashga, balki xalqaro standartlar bilan solishtirishga ham imkon beradi. Bugungi dunyo maktab ta’limi tendensiyalarida innovatsion metodlar va kompetensiyaga asoslangan yondashuvlar ta’lim sifatini zamonaviy darajaga olib chiqishda hal qiluvchi rol o’ynaydi. Masalan, an’anaviy dars jarayonidan tashqari, interfaol o’quv texnologiyalari, loyihaviy o’qitish tajribalari va ijodiy faoliyatni rag’batlantirish pedagoglarning o’z malakalarini kengaytiradi va shu bilan ta’lim sifati o’sishiga xizmat qiladi. Bu jarayon pedagoglar orasida ilmiy izlanishlar olib borish, yangicha yondashuvlarni o’rganish va o’z amaliyotiga joriy etish orqali qo’llaniladi. Yana bir muhim jihat shundaki, pedagoglarning kasbiy malakasini oshirish faqatgina kurslar yoki seminarlar orqali amalga oshirilmaydi. Bu jarayon reflektiv yondashuv, ya’ni o’z faoliyatini tahlil qilish va takomillashtirishni talab qiladi. Ilmiy tahlillar shuni ko’rsatadiki, pedagoglar o’z darslarini strategik tarzda rejalashtirishi, o’quvchi natijalarini muntazam baholab borishi va malaka oshirish dasturlarida qatnashib borishi kerak. Reflektiv pedagogik praktikalar zamonaviy ta’lim jarayonida o’zgaruvchan ehtiyojlarga moslashishga yordam beradi va pedagogning mustaqil fikrlash qobiliyatini yanada mustahkamlaydi. Ta’lim sifatini oshirishda yana bir muhim omil – talabalar bilan samarali muloqot va kommunikatsiya jarayonidir. Ilmiy tadqiqotlar shuni ko’rsatadiki, talabalar bilan samarali pedagogik muloqot o’quv jarayonini chuqur anglashni ta’minlaydi va o’quvchilarning motivatsiyasini oshiradi. Bu esa, o’z navbatida, ta’lim jarayonining

“Yosh tadqiqotchilar va talabalar ilmiy faoliyatida innovatsiya, integratsiya va zamonaviy ta’lim muammolari: nazariya va amaliyot” mavzusidagi Respublika ilmiy-amaliy anjuman materiallari to’plami. I son (2026-yil, 1-aprel)

natijaviyligini oshirishga xizmat qiladi. Ta’lim sifatiga erishish faqat pedagogik bilim bilan cheklanmaydi; talabalar bilan ijtimoiy-psixologik munosabatlarni to’g’ri tashkil etish ham katta ahamiyat kasb etadi. Amaliy tajriba shuni ko’rsatadiki, maktablarda sifatli ta’limni tashkil etishda nazariy bilim va amaliy ko’nikmalarni integratsiyalashgan holda joriy etish zarur. Buning uchun maktablar malaka oshirish kurslarini tizimli tarzda rejalashtirishi, o’qituvchilarni metodik seminarlar, ilmiy anjumanlar va xalqaro tajriba almashinuv dasturlariga jalb etishi lozim. Shuningdek, pedagogik kompetensiyani baholashning samarali mexanizmlarini joriy etish – ta’lim sifatini monitoring qilish va uni doimiy oshirib borish imkonini beradi. O’zbekiston Respublikasi Prezidentining Pedagog kadrlar tayyorlash tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to’g’risidagi farmoni 2026/2027 o’quv yilidan boshlab: Maktabgacha va maktab ta’limi vazirligi tomonidan davlat va nodavlat oliy ta’lim tashkilotlarida pedagog kadrlar tayyorlash sifatini tahlil qilish maqsadida talabalarning bilimlarini tashqi diagnostika qilish tizimi joriy etiladi. Bunda diagnostika natijalariga ko’ra pedagog kadrlar tayyorlash sifati belgilangan talablarga javob bermaydigan ta’lim yo’nalishlarida kadrlar tayyorlashni cheklash tartibi Vazirlar Mahkamasi tomonidan belgilanadi pedagog kadrlar tayyorlashga davlat buyurtmalarini prognoz qilish va shakllantirishda Maktabgacha va maktab ta’limi vazirligining ma’lumotlar almashinuvini avtomatlashtirish va boshqarish bo’yicha yagona dasturiy kompleksi (ERP) ma’lumotlari tahlil qilinadi va tegishli takliflar ishlab chiqiladi[3].

Xulosa

Ta’lim sifatini oshirish va pedagog-kadrlarning malakasini xalqaro standartlarga moslashtirish bugungi maktab tizimi uchun strategik vazifa hisoblanadi. Maktablarda samarali ta’lim jarayoni faqat dars mazmuni yoki infratuzilmaga bog’liq emas, balki o’qituvchining kompetensiyasi, metodik yondashuvlari va innovatsion texnologiyalarni qo’llash qobiliyatiga ham tayanadi. Shu bois, pedagoglarning kasbiy malakasini doimiy rivojlantirish va zamonaviy yondashuvlarga moslashtirish muhim ahamiyat kasb etadi. Amaliyot shuni ko’rsatadiki, malaka oshirish kurslari, seminarlar va ilmiy anjumanlarda qatnashish pedagoglarning kompetensiyasini kengaytiradi, ularni o’z darslarini yangicha strategiyalar bilan tashkil etishga rag’batlantiradi. Reflektiv faoliyat, ya’ni pedagoglarning o’z darslarini tahlil qilib, takomillashtirishi ta’lim jarayonining sifatini oshirishda asosiy mexanizm sifatida ishlaydi. Shu bilan birga, o’quvchilar bilan samarali pedagogik muloqot va individual yondashuv o’quvchilarning bilim va qobiliyatlarini rivojlantirishga xizmat qiladi. Ta’lim sifatini oshirish amaliyoti innovatsion texnologiyalar va interfaol metodlarni uzluksiz tatbiq etishni, loyihaviy ishlash yondashuvlarini keng qo’llashni va pedagoglar faoliyatini tizimli tarzda rivojlantirishni talab qiladi. Shu yo’l bilan

“Yosh tadqiqotchilar va talabalar ilmiy faoliyatida innovatsiya, integratsiya va zamonaviy ta’lim muammolari: nazariya va amaliyot” mavzusidagi Respublika ilmiy-amaliy anjuman materiallari to‘plami. I son (2026-yil, 1-aprel)

maktablar pedagoglarning bilim va malakasini oshirish, ta’lim jarayonini xalqaro standartlarga moslashtirish va o‘quvchilarning bilimini yuqori natijalar bilan ta’minlash imkoniyatiga ega bo‘ladi. Natijada, ta’lim tizimi uzluksiz takomillashib, milliy ta’lim siyosatining muvaffaqiyatli amalga oshirilishi kafolatlanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Q. Shukrullayev, *Ta’lim sifatini boshqarishning pedagogik-tashkiliy asoslari*, Ta’lim innovatsiyasi va integratsiyasi jurnali, 2025 yil.
2. Zoitova Sh.A., *Pedagogik kompetensiya va lingvistika: integratsiyalashgan yondashuv*, konferensiya maqolasi, 2024.
3. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh. MIRZIYOYEV Toshkent sh.,2025-yil 28-aprel, PF-73-son
4. Botirova, S. (2023). FORMS OF SPEECH COMMUNICATION. In GLOBAL SCIENCE (pp. 114-116).